

ÖNSÖZ

Rusya-Kafkasya dramı tarihimizdeki en göz alıcı ve en acı dramlardan biridir. Kaynağı I.Petro'nun İran seferine kadar giden (1722 yılı), XIX. yüzyılda altmış yıl süren ve XX. yüzyıl sonunda güçlü bir yeraltı nehri olarak yüzeye çıkan bu müthiş savaş, pek çok bakımdan Rusya'nın kaderini tayin etti. Kafkasya'nın fethine bizzat katılan ve fethin tarihini yazan Rostislav Fadeyev, 1860 yılında şöyle yazıyordu:

“Toplumumuzun geniş çoğunluğu devletin bu inatçı, bu kadar kurban pahasına dağları itaat altına alma mücadelesindeki amacın farkında bile değil.”

Bu ahval günümüzde de pek değişmiş olmasa gerek. Bu kitap, Rusya tarihinin hala nihayete ermemiş bu en uzun savaşının bariz ve örtülü sebeplerinden, nev'i şahsına münhasır bir insan soyu olan “Kafkaslı Ruslarla”, gene kendi ölçülerinde benzersiz olan Kafkas dağlıları arasında bu savaşın doğurduğu, ve ortak bir trajediye sürüklediği paradoksal münasebetlerden bahseder. Mitolojik Atlantis iz bırakmadan yitip gitmişti. Kafkas Atlantis'i'nin - Kafkas medeniyetinin ve savaşının bu esrarengiz kıtasının- canlı konturlarını hala çıplak gözle görebilmekteyiz. Sadece entelektüel nazarı odaklamak lazım, o zaman pek çok şeyi göreceğiz ve idrak edeceğiz.